

YLEISTURVA

- yksinkertaisesti parempi -

Demarinuorten
sosiaalityrvan
kokonaisuudistus

DEMARINUORET

MIKÄ YLEISTURVA?

Yleisturva on kolmiportainen sosiaaliturvamalli, jossa yhdistyy suurin osa nykysosiaaliturvan tukimuodoista ja pienituloisten verovähennyksistä. Se on automatisoitu ja lineaarisesti vähenevä malli, joka kattaa jokaisen ihmisen toimeentulon elämän riskien realisoituessa. Yleisturvassa työnteko on aina kannattavaa.

Yleisturvaan siirtyminen yksinkertaistaa nykyisen sirpaleisen ja päällekkäisen sosiaaliturvamme yhteen tukimuotoon. Siinä säilyvät nykysosiaaliturvan tarveharkintaisuus, syyperustaisuus ja vastikkeellisuus, mutta se takaa nykyistä varmemmin ja helpommin niin viimesijaisen välttämättömän toimeentulon (nyk. toimeentulotuki) kuin perusturvankin (nyk. vähimmäisetuudet). Yleisturva joustaa ihmisen elämäntilanteen mukaan ja varmistaa turvan sekä tarpeelliset palvelut kaikissa tilanteissa. Työnteosta ja omasta aktiivisuudesta palkitaan aina.

Yleisturvassa yhdistyvät eri sosiaaliturvamallien parhaat puolet. Mallin taustalla on elementtejä niin nykysosiaaliturvasta, erilaisista perustulomalleista kuin Britanniassa käynnissä olevasta Universal Credit -sosiaaliturvauudistuksesta. Tavoitteena on ollut yhdistää eri mallien parhaat puolet ja sovittaa ne suomalaisille työmarkkinoille ja yhteiskuntaan sopiviksi.

Mallissa otetaan myös huomioon periaate, ettei sosiaaliturvaa ja verotusta, tai toisaalta sosiaaliturvaa ja palveluja, voi koskaan kehittää erillään toisistaan.

DIGITALISAATIO JA AUTOMATISOITU SOSIAALITURVA

Valtiovarainministeriön ja verohallinnon valmisteleva kansallinen tulorekisteri on tarkoitus ottaa käyttöön 1.1.2019. Tulorekisteri mahdollistaa reaaliaikaisen tuloseurannan, jonka myötä verotus ja sosiaaliturva voidaan sopeuttaa ihmisen tuloihin kuukauden, viikon tai jopa päivän tarkkuudella.

Kansallisen tulorekisterin ja viranomaisten välisen tietojenvaihdon parantamisen myötä koko sosiaaliturva on mahdollista automatisoida, jolloin sosiaaliturvajärjestelmä palvelee ihmistä, eikä ihmisen järjestelmää.

Tulorekisterin käyttöönoton jälkeen sitä voidaan kehittää yhdistämällä rekisteriin henkilön luvalla tietoja esimerkiksi henkilön työtilanteesta, asumisesta, ruokakunnasta, omistuksista, terveydentilasta, opiskelusta, lapsen syntymästä jne.

TILKKUTÄKISTÄ YLEISTURVAAN

- **VIIMESIJAINEN TOIMEENTULOTURVA**
(toimeentulotuen perusosa)

- **SOSIAALITURVAN VÄHIMMÄISETUDET**
(työttömän peruspäiväraha, työmarkkinatuki, vähimmäismääräiset sairauspäivärahat, äitiys-, isyys- ja vanhempainrahat)

- **OPISKELIJOIDEN TUET**
(opintoraha, aikuiskoulutustuen perusosa)

- **KOTIHOIDON TUKI**

- **ASUMISEN TUET**
(yleinen asumistuki ja opintotuen asumislisä)

- **PIENITULOISTEN VEROVÄHENNYKSET ***
(työtulovähennys, kunnallisverotuksen ansiotulovähennys ja kunnallisverotuksen perusvähennys)

YLEIS- TURVA

* Säilyvät niillä, jotka eivät kuulu yleisturvan piiriin.

YLEISTURVAN EHDOT

TUEN EHDOT ERI PORTAILLA

TAKUUTULO

- Tarvehankintainen: tulot alle takuutulon määrän (alle 80 % viitebudjetista)

- Automaattinen, tiedot viranomaiselle tulorekisteristä

YLEISTULO

- Syyperusteinen: työttömyys, lapsen syntymä, sairaus, opiskelu, työkyvyttömyys, lasten kotihoito

- Automaattinen, kun syyperuste todennettu

- Edellyttää aktiivista työnhakua

AKTIIVITULO

- Oma aktiivisuus ja työllistymismahdollisuuksien parantaminen

- Nykyistä laajempi aktiivisuuden määritelmä

- Edellyttää aktiivista työnhakua

Tasainen vähenemisaste: 60 % nettotyötulojen kasvusta = työnteko aina kannattavaa

Tuen tasot vaihtelevat ihmisen elämäntilanteen mukaan.

TAKUUTULO takaa jokaiselle viimesijaisen toimeentuloturvan automaattisesti, kun henkilön tulot putoavat alle 80 prosenttiin kohtuullisesta vähimmäiskulutuksesta (eli viitebudjetista). Tulojen pudotessa alle määrätyn tason kansallinen tulorekisteri tekee automaattisen ilmoituksen viranomaiselle, joka kompensoi henkilön tuloja automaattisesti takuutulon tasoon asti.

YLEISTULO takaa jokaiselle kohtuullisen elintason syyperusteisesti työnhau, sairauden, opiskelun, vanhempainvapaan tai lasten kotihoiton ajan. Jokaisessa elämäntilanteessa yleistulon saamiselle on omat ehtonsa. Byrokratiaa vähennetään automatisoimalla syyperusteiden valvonta.

AKTIIVITULO palkitsee henkilöä omasta aktiivisuudesta ja työllistymismahdollisuuksiensa parantamisesta. Aktiivisuuden määritelmää on laajennettava nykyisestä.

TUEN TASOT

Yleisturva kattaa kohtuullisen vähimmäiskulutuksen sekä asumiskulut.

Kohtuullinen vähimmäiskulutus ilman asumiskuluja määritellään Kuluttajatutkimuskeskuksen tutkimuksiin pohjautuvilla viitebudjeteilla. Vuonna 2014 kohtuullinen vähimmäiskulutus yksinasuvalla henkilöllä oli 675 euroa asumiskulujen jälkeen. Jokaiselle taataan automaattisesti vähintään 80 % vähimmäiskulutuksesta. Taso nousee syyperusteiden ja oman aktiivisuuden myötä.

Asumisen kulut vaihtelevat voimakkaasti eri paikkakunnilla, joten tuen määrään vaikuttavat asuinpaikkakunta ja ruokakunnan koko. Tuki määritellään suhteessa paikkakunnan keskimääräisiin asumiskuluihin ja ruokakunnan koko määrittää tuetun asunnon koon. Tiedot asuinpaikkakunnasta ja asumismuodosta päivitetään muuton yhteydessä tulorekisteriin, jolloin tarvittavat tiedot ovat aina järjestelmässä.

TUEN TASOT ASUMISKULUJEN JÄLKEEN

TAKUUTULO

- 80 %
viitebudjetista, eli
520 euroa / kk

* Nykyinen toimeentulotuen perusosa 485 e

YLEISTULO

- 100 %
viitebudjetista, eli
675 euroa / kk

* Nykyinen työmarkkinatuki netto 565 e

AKTIIVITULO

- 125 %
viitebudjetista, eli
812,5 euroa / kk

* Nykyinen työmarkkinatuki + korotusosa 760 e

YLEISTURVA JA ERI VÄESTÖRYHMÄT

OPISKELIJAT: Yleistulo

- Edellytetään opinnoissa edistymistä.
- Osittainen lainamahdollisuus.
- Aikuiskoulutustuen ansio-osa säilytetään.

VANHEMMAT: Yleistulo

- 0v-1,5v lapsen vanhemmista toiselle yleistulo, kumpikin vähintään 6 kuukautta kotona.
- 1,5v-3v lapsen vanhempien osittaista työntekoa tuetaan yleistulolla, jos tulot ovat matalat (eli vanhempi yleisturvan piirissä)

SAIRAAAT & TYÖKYVYTTÖMÄT: Yleistulo

- Potilastiedot päivittyvät automaattisesti järjestelmään ja oikeuttavat yleistuloon ilman erillisiä hakemuksia tai ilmoituksia.

YRITTÄJÄT, APURAHANSAAJAT YM. EPÄSÄÄNNÖLLISEN TULON SAAJAT: Yleisturvan piirissä

- Isot tulot jaksotetaan tuleville kuukausille.

YLEISTURVAN RAHOITUSESIMERKKEJÄ

- Harmaan talouden torjunnan tehostaminen.
- Arvonlisäverotuksen yksinkertaistaminen alennetuista arvonlisäverokannoista luopumalla.
- Pääomaverotuksen oikeudenmukaistaminen lisäämällä progressiota.
- Yleisen työllisyysasteen nostaminen.

UKK - USEIN KYSYTYT KYSYMYKSET

MIKSI YLEISTURVA SÄÄSTÄÄ RAHAA?

Sosiaaliturvan automatisoinnin avulla säästöjä saadaan erityisesti hallinnosta. Tämä vapauttaa resursseja sosiaalitoimen tekemiseen, jolloin voidaan paremmin tukea ihmisten työllistymistä ja säästää tukimenoista.

Demarinuorten yleisturva tai sen sisältämät osat eivät määritelmällisesti ole perustulo, koska mallissa säilyvät nykyjärjestelmästä sekä tarveharkinta (takuutuloa voi saada vain ollessaan riittävän pienituloinen), syyperusteisuus (yleistuloa saa, kun järjestelmä saa ilmoituksen hyväksytystä syystä olla yleisturvan varassa) että myös vastikkeellisuus (jokaisen yleisturvan piirissä on haettava työtä). Takuutulo on lähempänä ns. negatiivista tuloveroa.

MIKSI YLEISTURVA EI OLE PERUSTULO?

Yleisturva voidaan ottaa käyttöön monella eri tavalla ja eri hintaisina. Täyttämällä kaikki mallissa luetellut ehdot kustannukset tulevat olemaan nykyjärjestelmää korkeammat, mistä syystä olemme esittäneet myös erilaisia mahdollisuuksia kustannusten kattamiselle.

ONKO YLEISTURVA VASTIKKEETON?

Yleisturvaa alimmalla takuutulo-tasolla saa automaattisesti, kun tulot putoavat alle takuutulon määrän. Jokaisella yleisturvan piirissä olevalla on kuitenkin aktiivinen työnhakuvelvoite, ellei henkilöllä ole hyväksyttävää syytä, joka vapauttaa hänet työnhausta.

MITÄ YLEISTURVA MAKSAA?

LUE LISÄÄ:

demarinuoret.fi/yleisturva

DEMARINUORET